

CO7

In Flanders Fields Museum

Contact: [Annick Vandenbilcke](#) (wetenschappelijk medewerker In Flanders Fields Museum)

Belgische vluchtelingen tijdens de Eerste Wereldoorlog

Als expertisecentrum van de Eerste Wereldoorlog in België engageert het In Flanders Fields Museum zich om het onderzoek naar de Belgische vluchtelingen van 14-18 verder uit te diepen. Daarbij zal voornamelijk gefocust worden op de groep van meer dan 600.000 Belgen die voor de duur van de oorlog in ballingschap in het buitenland verbleven.

Wie waren deze mensen? Hoe zag hun vluchtparcours eruit? Waar kwamen zij terecht? Wat was hun oorlogservaring? Wanneer en hoe keerden zij terug? Hoe werden zij gepercipieerd, tijdens en na de oorlog? Voor deze thematiek bestaat nog veel onontgonnen bronnenmateriaal. Het In Flanders Fields Museum is bereid om studenten mee te begeleiden bij een casestudy (bijvoorbeeld een analyse van het vluchtverhaal van een bepaalde gemeente).

Oorlogstekeningen en aquarellen van glazenier Jules Yperman (B)

Het In Flanders Fields Museum beschikt over een rijke collectie oorlogskunstwerken. Die worden aangekocht of geschonken. In 2018 ontvingen we een bijzonder rijke collectie aquarellen tekeningen en een geïllustreerd dagboek van glazenier Jules Yperman.

In een van de volgende jaren plant het museum een tentoonstelling over het werk van deze talentvolle oorlogskunstenaar.

Jules Yperman schreef tijdens zijn opleiding in Saint-Lô, van 8 oktober 1914 tot en met 10 januari 1915, zijn oorlogservaringen neer. Hij illustreerde die met zeer treffende, informatieve schetsjes. Eenmaal terug aan het front beperkte hij zich tot korte dagboeknotities die hij uitbundig illustreerde met prachtige, vaak bladvullende tekeningen. In zijn vele ingekleurde pentekeningen en aquarellen legde hij een bijzonder oog voor detail, gevoel voor humor maar ook een groot mededogen voor zijn strijdmakkers aan de dag. Deze gedateerde en geïdentificeerde pareltjes bieden een inzicht in de oorlogservaringen van een begenadigd observator.

Oorlogstekeningen van Hans Pieper (D)

Het In Flanders Fields Museum beschikt over een rijke collectie oorlogskunstwerken. Die worden aangekocht of geschonken. In 2017 ontvingen we een bijzonder rijke collectie tekeningen van ingenieur-architect Hans Pieper. In een van de volgende jaren plant het museum een tentoonstelling over het werk van deze talentvolle oorlogskunstenaar.

Gedurende zijn verblijf in de West-Vlaamse kuststreek maakte Hans Pieper verschillende tekeningen van de plaatsen en gebouwen waar hij kwam, zowel dichtbij het front als, in zijn vrije tijd, de streek rond Brugge. Dat gaat van artistieke landschappen in het Hinterland, uitgevoerd met een veel vrijere hand en een vlottere, persoonlijke stijl vergeleken met de nauwgezette gedetailleerde tekeningen van verwoeste gebouwen en constructies dicht bij het front.

Sommige tekeningen zette hij over op kalkpapier, waarschijnlijk om gereproduceerd te worden. Alle tekeningen zijn gesitueerd en gedateerd.

Brievencollecties van het In Flanders Fields Museum

Het In Flanders Fields Museum beschikt over een ontzettend rijke verzameling brievencollecties. Het grootste deel van die collecties werden geschonken door de nakomelingen. Het zijn persoonlijke getuigenissen die vaak vele thema's (vluchten, vechten, dood, herinnering, dagelijks leven, vriendschap, geloof) en de ganse periode van de Eerste Wereldoorlog omvatten. Heel wat van die brievencollecties verdienen verder wetenschappelijk onderzoek en kunnen het onderwerp voor een thesis vormen.

Geschiedenis van de Ieperse oorlogsmusea

In Flanders Fields Museum geniet internationale bekendheid maar de geschiedenis van de instelling en van haar voorgangers werd nog nooit geschreven.

Naast het eigen archief beschikt het museum over archief van de directe voorganger het Ypres Salient Herinneringsmuseum, en uitgebreide documentatie over de privé-musea die het voorafgingen, van de jaren 1930 tot nu.

Bovendien kan de student bogen op heel wat literatuur over (oorlogs)musea en zodoende zijn onderzoek internationaal kaderen.

Ieper onder vuur, 1914-15

Terwijl de militaire handelingen in en om Ieper tijdens het eerste oorlogsjaar ruime aandacht gekregen hebben, is het lot van de plaatselijke bevolking en de vluchtelingen die er verbleven nog té weinig bestudeerd.

Hoe was het leven in de belegerde en beschoten stad georganiseerd: voedselvoorziening, hulpverlening, politie, brandweer, cultureel ... ? Hoe verliep de samenwerking tussen de burgerlijke en militaire overheden?

Hoe was het samenleven van burgers en militairen? Naast dagboeken en gepubliceerde bronnen in het Kenniscentrum van IFFM kan de student beroep doen op bronnen in het stadsarchief (onder meer de correspondentie van burgemeester Colaert).

Louis De Sadeleer en het fundraisen voor de Belgen in de Verenigde Staten

In Flanders Fields Museum bezit een ruim archief afkomstig van minister van staat en diplomaat Louis De Sadeleer. Die verbleef tijdens de Eerste Wereldoorlog met zijn gezin in de Verenigde Staten en wijdde er zich onder meer aan fundraising ten voordele van Belgische hulporganisaties.

Studie van autochromes (kleurenfoto's) en andere foto's in opdracht van Albert Kahn gemaakt in Vlaanderen, 1914-1929

In Flanders Fields Museum plant een samenwerking met het Musée Albert Kahn in Boulogne-Billancourt. Dat beheert de uitgebreide foto- en filmcollectie die in opdracht van de bankier Albert Kahn gemaakt werd tijdens en na de Eerste Wereldoorlog.

Ruim 1500 foto's, onder meer uit de periode 1923-24, hebben betrekking op Vlaanderen en werden nog nooit eerder bestudeerd.

Het Musée Albert Kahn is vragende partij naar onderzoek naar hun collecties: waar werden de foto's genomen, met welk doel, waarom werden bepaalde onderwerpen gefotografeerd en andere niet ...

Militaire geschiedenis / archeologie: dieptestudies

Wat is er op één bepaalde plaats gebeurd en hoe is het landschap er geëvolueerd (bv. Mouse Trap Farm, ...)? De collectie van het In Flanders Fields Museum met loopgravenkaarten, luchtfoto's, foto's en regimentsgeschiedenissen leent zich daar perfect voor.